

ADVIES 129

**ONDERSTEUNING VAN DE INDUSTRIËLE ONDERZOEKSFONDSEN
EN DE INTERFACEACTIVITEITEN VAN DE ASSOCIATIES IN DE
VLAAMSE GEMEENSCHAP**

12 maart 2009

ADVIES 129

**ONDERSTEUNING VAN DE INDUSTRIËLE ONDERZOEKSFONDSEN
EN DE INTERFACEACTIVITEITEN VAN DE ASSOCIATIES IN DE
VLAAMSE GEMEENSCHAP**

12 maart 2009

Inhoud

SITUERING.....	3
INTERFACEACTIVITEITEN.....	3
INDUSTRIEEL ONDERZOEKSFONDS.....	3
EEN GEZAMENLIJKE REGLEMENTAIRE BASIS VOOR IOF EN INTERFACEACTIVITEITEN	3
ADVIES	5
ALGEMEEN.....	5
DOORLICHTING INTERFACEDIENSTEN	5
GEEN OVERREGULERING	6
20% VOORWAARDELIJKE SUBSIDIE.....	6
MISSIE IOF.....	7
VERDEELSLEUTELS	7
TEKSTUELE OPMERKINGEN	8

SITUERING

INTERFACEACTIVITEITEN

De Interfaceactiviteiten van de universiteiten/associaties bevorderen de wisselwerking tussen de universiteiten/associaties en het bedrijfsleven en de economische valorisatie van het wetenschappelijk onderzoek binnen de universiteiten/associaties. Deze activiteiten gaan van de organisatie van contactmomenten, over de ondersteuning bij het opstellen van contracten, tot de bescherming van de intellectuele eigendom van de universiteit en de bevordering van de oprichting van spin-offbedrijven.

De decretale basis van de Interfaceactiviteiten ligt in het decreet van 18 mei 1999 betreffende het voeren van een beleid ter aanmoediging van de technologische innovatie, gewijzigd bij het decreet van 19 december 2008.

Op 13 september 2002 heeft de Vlaamse Regering beslist de ad-hocfinanciering van de Interfaceactiviteiten van de universiteiten structureel te regelen. Er werd geopteerd voor een beheerstermijn van vijf jaar waarin de universiteiten een beleidsplan opstelden, hierover jaarlijks rapporteerden aan het IWT-Vlaanderen en er in 2007 een externe evaluatie diende plaats te vinden.

INDUSTRIEEL ONDERZOEKSFONDS

Een Industrieel Onderzoeksfonds, afgekort IOF, is een intern bestemmingsfonds van een associatie of universiteit. De middelen van een IOF worden aangewend voor strategisch basisonderzoek en toegepast wetenschappelijk onderzoek, met economische finaliteit, in de schoot van de associatie of universiteit.

De Industriële Onderzoeksfondsen werden in 2004 ingesteld in de schoot van elke Vlaamse universiteit die initiële masterdiploma's uitreikt. Het besluit van de Vlaamse Regering van 28 mei 2004 regelde de financiering voor de jaren 2004 en 2005. Een aantal accentverschuivingen in acht genomen, werd deze financiering verlengd tot en met 2008 door het besluit van de Vlaamse Regering van 8 december 2006, gewijzigd bij het besluit van 29 februari 2008.

De decretale basis voor het IOF zal geregeld worden via het decreet betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid, dat na goedkeuring door de Vlaamse regering op 13 februari 2009, in behandeling is bij het Vlaams Parlement. In de tussentijd is de decretale basis opgenomen in het decreet van 19 december 2008 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2009.

EEN GEZAMENLIJKE REGLEMENTAIRE BASIS VOOR IOF EN INTERFACEACTIVITEITEN

In 2007-2008 werd de implementatie van de Industriële Onderzoeksfondsen aan de Vlaamse universiteiten of associaties geanalyseerd door het departement Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI) van de Vlaamse Overheid. De Interfaceactiviteiten van de universiteiten werden, conform de hoger vermelde beslissing van de Vlaamse Regering van 13 september 2002, geëvalueerd door Deloitte Consulting.

Op basis van de bevindingen van beide analyses heeft het departement EWI één structurele reglementaire basis voorbereid. Gezien het IOF en de Interfaceactiviteiten passen binnen het ruimer geheel van inspanningen om de wisselwerking tussen instellingen voor hoger onderwijs en de economische actoren te versterken, werd ervoor geopteerd de beide besluiten te integreren. Het resulterende voorontwerp van besluit bouwt voort op het reglementair besluit van 13 september 2002 betreffende de ondersteuning van de Interfaceactiviteiten van de universiteiten in de Vlaamse gemeenschap en op de ad hoc besluiten van 28 mei 2004, 8 december 2006 en 29 februari 2008 betreffende de ondersteuning van het IOF (cf. supra).

Omwille van de continuïteit in financiering, werd ervoor geopteerd om voor beide instrumenten 50% van de middelen waarin voorzien is in de begroting 2009, nu al via twee afzonderlijke ministeriële besluiten, uit te betalen.

Op 26 februari 2009 vroeg minister Patricia Ceysens de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid om advies bij het voorontwerp van besluit betreffende de ondersteuning van de Industriële Onderzoeksfondsen en de Interfaceactiviteiten van de associaties en bij deze twee extra besluiten.

De Commissie Wetenschapsbeleid en de Commissie Technologiebeleid hebben het advies voorbereid.

ADVIES

ALGEMEEN

1. De Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid heeft in het verleden meerdere adviezen uitgebracht met betrekking tot het IOF en de Interfacediensten. In zijn Memorandum 2009-2014 'Duurzame welvaart en welzijn door wetenschap en innovatie' en advies 114 'De verdere uitbouw van het Vlaamse wetenschaps- en innovatiebestel, met aandacht voor budgettaire evenwichten' stelt de VRWB dat het IOF en de Interfaceactiviteiten beide belangrijke instrumenten zijn voor zinvolle samenwerking tussen de economische actoren en de kennisinstellingen. De koppeling van het IOF aan de Interfacediensten in één reglementair besluit is daarom een uitstekend initiatief.
2. In zijn advies 114 vraagt de VRWB prioritaire aandacht voor de versterking van dié instrumenten die zinvolle samenwerking tussen bedrijfsleven en kennisinstellingen bevorderen. Ondanks dat het IOF een uitgelezen instrument is voor zinvolle samenwerking blijft dit kanaal tot nu toe subkritisch. De VRWB benadrukt opnieuw de dringende nood aan een groeipad van de IOF-middelen.
3. Dit ontwerpbesluit sluit inhoudelijk sterk aan bij de bestaande besluiten in verband met enerzijds het Industrieel Onderzoeksfonds en anderzijds de Interfacediensten. Er werd in belangrijke mate rekening gehouden met de adviezen en voorstellen die hieromtrent vanuit de VLIR waren geformuleerd en met eerdere VRWB-adviezen.

DOORLICHTING INTERFACEDIENSTEN

4. De toelichting bij het ontwerpbesluit geeft de conclusies van de doorlichting van de Interfaceactiviteiten die in de periode 2007-2008 werd uitgevoerd door Deloitte Consulting. Zoals we daarin kunnen lezen, wordt de werking van de Interfacediensten zeer ongenuanceerd en negatief voorgesteld en wordt geen rekening gehouden met ander empirisch correct en gevalideerd bronmateriaal (o.m. het rapport 'Valorisatie Octrooiportfolio's Vlaamse universiteiten, SOOI, september 2008, Vlaams Indicatorenboek 2007, 2009 (in voorbereiding)) waarin een veel positiever beeld van de werking van de Interfacediensten tot uiting komt.

De VRWB vraagt daarom inzage in het eindrapport van deze doorlichting en adviseert verder het eendimensionale beeld in de toelichting te nuanceren en in de juiste richting bij te stellen.

5. Uit de recente evaluatie van de Interfacediensten is gebleken dat de samenwerking tussen de afzonderlijke Interfacediensten in beweging is. In zijn Memorandum 2009-2014 stelt de VRWB dat de samenwerking tussen de afzonderlijke Interfacediensten verdere stimuli verdient en dat de kennisinstellingen hun inspanningen voor kennistransfer verder mogen versterken.

GEEN OVERREGULERING

6. De VRWB vraagt dat de autonomie van de universiteiten/associaties, in dit geval met betrekking tot het beheer van het IOF en de Interfacediensten, zou worden gerespecteerd. Autonomie geeft de instellingen de beleidskracht om terzake een eigen onderzoeksbeleid uit te bouwen, eigen accenten te leggen en hun middelen strategisch in te zetten. Grotere autonomie dient inderdaad gepaard te gaan met een grotere responsabilisering van de instellingen, erkent de VRWB.

Dat de Vlaamse overheid de Vlaamse universiteiten wenst af te rekenen op hun prestaties, is terecht, aldus de Raad. Maar enkel een verantwoording voor de besteding van de verkregen overheidsmiddelen - die voor de interfacediensten slechts een deel uitmaken in de totale financiering ervan - is hier op zijn plaats. Een verplichte verantwoording van de volledige werking en activiteiten van de interfacediensten is dit niet.

Bovendien maakt resultaatsgedreven financiering het volgens de VRWB overbodig om daarnaast nog aan andere evaluatiesystemen vast te houden. Een prestatiegedreven systeem zoals IOF werkt niet alleen zelfregulerend, het is een enorme stimulans om goed te presteren. Een slecht beleid wordt automatisch bestraft.

Het afschaffen van deze bijkomende evaluaties zou daarenboven een grondige vereenvoudiging van regelgeving met zich meebrengen, vindt de Raad. Zoveel mogelijk deregulering is iets waar de VRWB al vaak voor gepleit heeft. Ook de Vlaamse overheid promoot vereenvoudiging van regelgeving en administratie.

7. Concreet stelt de VRWB voor om de informatieplicht over de realisaties via IOF en de Interfacediensten, die volgens Artikel 20 jaarlijks in een afzonderlijk rapport dient te gebeuren, zo veel mogelijk te beperken en deze bv. te integreren in het jaarverslag.

8. Artikel 8 stelt dat de associaties om de vijf jaar een strategisch plan moeten opstellen voor het IOF en de Interfaceactiviteiten. De VRWB herhaalt hier zijn pleidooi¹ voor het invoeren van enige stroomlijning en coherentie inzake het opstellen van dergelijke beleidsplannen op verschillende niveaus. Best worden deze strategische plannen (onderzoeksbeleidsplan, beleidsplannen associaties ...) geïntegreerd in één globaal beleidsplan.

9. In lijn met zijn vorige opmerkingen, stelt de Raad dat het dagelijkse beheer en de werking van het IOF en de interfacediensten deel uitmaken van de interne organisatie van de associaties. Art. 5 § 1 gaat hier lijnrecht tegen in.

20% VOORWAARDELIJKE SUBSIDIE

10. Artikel 16 en Artikel 17 regelen de betalingswijze voor de Interfaceactiviteiten enerzijds en het IOF anderzijds. Zowel voor IOF als de Interfaceactiviteiten wordt 20% van de subsidie afhankelijk gemaakt van de goedkeuring van de rapportering over het voorgaande jaar. De associaties moeten deze middelen dus vooruit betalen. Gezien de subsidiëring van IOF volledig op output- en performantiecriteriën berust en aansluitend bij

---

¹ VRWB-advies 110 '110 'Rapport Onderzoeksbeleidsplannen universiteiten 2007-2011'

zijn vorige opmerkingen, stelt de VRWB voor om de voorwaardelijke subsidie zoals vermeld in Artikel 16 en 17 te schrappen. De VRWB geeft de voorkeur aan het invoeren van een 'sanctie' in geval van niet-rapportering, in de lijn met de werkwijze voor de werkingsmiddelen.

MISSIE IOF

11. De VRWB stelt voor om in Artikel 3 aan de twee doelstellingen van het IOF een eerste meer algemene doelstelling toe te voegen. *“Het IOF moet vooral bijdragen om de eigen visie en het eigen beleid van de associatie te ondersteunen voor wat betreft de valorisatie en industriële meerwaarde van haar onderzoeksresultaten”*. Dit was immers de initiële bedoeling van het IOF.

12. De Raad vindt de formulering van de eerste doelstelling van het IOF op middellange tot lange termijn in Artikel 3: *“de betere afstemming van het wetenschappelijk onderzoek op de economische behoeften”* veel te generiek. De VRWB stelt voor dit als volgt aan te passen: *“1° een betere valorisatie van het strategisch basisonderzoek en toegepast wetenschappelijk onderzoek”*.

VERDEELSLEUTELS

13. Artikel 14 bepaalt de verdeelsleutel voor de Interfacesubsidies. De verdeelsleutel is gebaseerd op het aantal onderzoekers (personeelsleden in VTE) die actief zijn binnen elk van de Vlaamse universiteiten, en dit op basis van de VLIR-personeelsstatistieken. Vanuit de VLIR is er een consensus dat een verdeelsleutel gebaseerd op de personeelsstatistieken (minstens tot 2013 berekend op basis van de universitaire onderzoekers en niet op basis van het aantal onderzoekers in de associaties) het meest aangewezen is. Er is tevens een consensus dat een vijfjaarlijkse actualisering, zoals voorgesteld in het ontwerpbesluit, aangewezen is. De VRWB sluit zich hierbij aan maar deelt ook de volgende bekommernis.

Aangezien de Interfacesubsidies voor het grootste gedeelte aangewend worden voor de bezoldiging van personeel, leeft er een grote bezorgdheid omtrent de impact van een mogelijke daling van de Interfacesubsidies binnen een instelling, naar aanleiding van de actualisering van de verdeelsleutel op de continuering van het personeelsbestand. Om die reden dringt de VRWB er op aan dat een actualisering van de verdeelsleutel zou gepaard gaan met een verhoging van het budget voor de Interfacediensten, zodat geen enkele instelling zou geconfronteerd worden met een daling van zijn budget in absolute cijfers. In de praktijk zal de budgettaire impact hiervan eerder beperkt zijn, gelet op de grote continuïteit in de relatieve verhoudingen van de universitaire personeelsbestanden.

De verdeelsleutel die opgenomen is in Artikel 14 is gebaseerd op personeelsstatistieken die een 8-tal jaar oud zijn. Vanuit de VLIR is er een consensus om deze verdeelsleutel te hanteren voor 2009, maar deze zo mogelijk reeds in 2010 te actualiseren, op voorwaarde dat dit gekoppeld kan worden aan een verhoging van het totaal beschikbare budget. De formulering van het tweede lid van artikel 14 laat evenwel enkel aanpassingen toe in 2009, 2014 en verder om de vijf jaar. Om een eventuele aanpassing in 2010 mogelijk te maken, stelt de VRWB voor het tweede lid van Artikel 14 als volgt aan te passen: *“In het aanvangsjaar van elk strategisch plan, vermeld in artikel 8, worden de percentages, vermeld in het eerste lid, geactualiseerd, en dit voor het eerst in 2010.”*

14. Opdat Artikel 11 §3, 5°, dat handelt over de middelen die verworven zijn door de universitaire ziekenhuizen, niet zou leiden tot discussies stelt de VRWB voor om de formulering bij te stellen en aan te geven dat de middelen slaan op inkomstencategorie 1^e, 2^e en 3^e.

TEKSTUELE OPMERKINGEN

15. In Artikel 4 §3 laatste zin is het niet volledig duidelijk wat bedoeld wordt met projectkostenvergoedingen (ter ondersteuning van IOF-mandaten). Het zou wenselijk zijn dat valorisatiekosten en octrooikosten die voortvloeien uit de activiteiten van de IOF-mandaathouders, hier eveneens kunnen onder vallen. Dit kan opgevangen worden door het woord 'projectkostenvergoedingen' te vervangen door 'kostenvergoedingen', stelt de VRWB voor.

16. In Artikel 25 wordt bepaald dat het strategisch plan voor de periode 2009-2014 dient opgestuurd te worden vóór 1 september 2009. Vooreerst dient opgemerkt dat het hier gaat om een periode van zes jaar, i.p.v. een vijfjarig plan zoals vermeld in Artikel. 8. Het is niet duidelijk of dit zo bedoeld is. Aangezien het verder onzeker is of dit besluit voor 1 september 2009 zal zijn goedgekeurd door de Vlaamse Regering, is het wellicht aangewezen om deze datum niet te vermelden in het besluit, maar bv. te bepalen dat het plan moet worden opgestuurd uiterlijk twee maanden na goedkeuring van het besluit door de Vlaamse Regering.

17. In Artikel 27 wordt verwezen naar een besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2009. Dit dient vervangen te worden door 12 december 2008.

18. In het ministerieel besluit houdende toekenning van een subsidie aan de Interfaceactiviteiten van de associaties voor het werkingsjaar 2009, is er een materiële vergissing (omwisseling) gebeurd m.b.t. de toegekende bedragen voor Associatie Universiteit Hogescholen Hasselt, Associatie Universiteit Gent en Universitaire Associatie Brussel. De VRWB vraagt dit te corrigeren.

Danielle Raspoet
Secretaris

Karel Vinck
Voorzitter

De Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid (VRWB), opgericht bij decreet van 15 december 1993, is het adviesorgaan voor de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement inzake elke aangelegenheid betreffende het wetenschaps- en innovatiebeleid. De VRWB is een uniek forum waar vooraanstaande actoren uit de academische en sociaal-economische wereld zich beraden over de algemene krachtlijnen van het te voeren wetenschaps- en innovatiebeleid in Vlaanderen.

De VRWB is samengesteld uit een voorzitter en zestien leden, allen benoemd op grond van hun deskundigheid en/of betrokkenheid bij het wetenschaps- en innovatiebeleid in Vlaanderen. Zes van deze leden worden voorgedragen door de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR), telkens drie door de werkgevers- en werknemersorganisaties vertegenwoordigd in de SERV, en vier leden worden rechtstreeks benoemd door de Vlaamse regering. Vijf hoge ambtenaren uit de Vlaamse administratie nemen met raadgevende stem deel aan de vergaderingen.

Uitgave van de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid (VRWB)

K. Vinck, voorzitter
D. Raspoet, secretaris

Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid
Koloniënstraat 56 - 7e verd.
B-1000 Brussel

Tel. +32 (0)2 212 94 10
Fax +32 (0)2 212 94 11
e-mail: vrwb@vlaanderen.be
website: www.vrwb.be

